

🔗 موضوع: واکاوی زن در عصر قاجار همراه با نگاه انتقادی به سریال جیران

🔗 مدرس: حجت الاسلام و المسلمین محمدصادق ابوالحسنی

🔹 مجموعه جیران ناظر بر حرم سراسر است. از دیرباز وقتی سخن از حرمسرای شاهان به میان می‌آید، آن را جهانی پر رمز و راز توصیف می‌کنند که در بسیاری از حوادث و سیاست‌های کشور تاثیرگذار بوده است.

نقش حرمسرا در تاریخ هم جدی است. به ویژه در دورانی مانند عباسیان که زنان حرمسرا نقش عمرانی و سیاسی زیادی داشتند.

مجموعه جیران هم به دلیل کنجکاو و اقبال عمومی از پشت پرده این تاثیرگذاری‌ها ساخته شد؛ اگر چه موضوعات اصلی در آن مغفول مانده و فقط به یک جریان عاشقانه پرداخته است.

🔹 نکته مهم در بحث تاریخ نگاری بحث بیان واقعیت هاست. پهلوی در تاریخ نگاری دوره قاجار بسیار سیاه نمایی کرد. قاجاریه با تمام استبدادش بافت استعماری ندارد؛ یعنی زاده استعمار و حامی استعمار نیست و با کمک دولت استعماری سرکار نیامده و با وجود همه کاستی‌ها مخالف استعمار است.

🔹 یکی از نکات دیگر در این سریال عدم مرزبندی عناصر مثبت و منفی و غربگرا و هویت گرا در رابطه با زنان برجسته دربار به ویژه حرمسرا و عصر قاجاری است. غرب گرایی زنان هم از زمان ناصرالدین شاه در واقع شکل می‌گیرد و این به دلیل تاثیر سفرهای زیاد شاه بود. تاج السلطنه و افتخار السلطنه از زنان فمنیست و سوسیالیست مشرب دربار قاجار، در زمان ناصری هستند. افرادی بسیار بی بند و بار که در ترویج بی حجابی زنان هم تاثیرگذار بودند. تاج السلطنه مبلغ کشف حجاب زنان و اختلاط دختر و پسر بود.

در مقابل انیس الدوله اولین ملکه ایران است که بسیار متدین و حامی علما و روحانیون و فعال در ترویج فرهنگ اصیل ایرانی اسلامی بوده است. در قضیه تنباکو هم در مقابل ناصرالدین شاه می‌ایستد و می‌گوید: همان مرجعی که ما را بر تو حلال کرده، تنباکو را بر ما حرام کرده است. بسیاری از اقدامات مثبت و سازنده این زن تقریباً ناگفته مانده است.